

Rodzaje imprez

ngo.pl

Jakie rodzaje imprez mogą być prowadzone przez organizacje?

Organizacjom pozarządowym w ramach swojej działalności zdarza się organizować różne imprezy, np. koncerty, przedstawienia uliczne, festyny, pikniki, kiermasze, marsze, demonstracje, wydarzenia sportowe itp. Zasady i sposób ich przeprowadzenia regulują różne przepisy. Odmiennym regułem podlega organizacja imprezy masowej, zgromadzenia publicznego lub imprezy związanej z zajęciem drogi.

Zgodnie ze słownikiem języka polskiego PWN *impreza* to widowisko, koncert, zabawa, loteria fantowa, zawody sportowe, itp. organizowane w celach rozrywkowych, propagandowych lub dochodowych. W przepisach nie zdefiniowano pojęcia *imprezy*.

Można je jednak podzielić ze względu na ich rozmiar i charakter na:

- zwykłe
- masowe

Co to jest impreza zwykła?

Impreza zwykła nie ma charakteru imprezy masowej, tzn. nawet jeśli jest dostępna dla wielu osób to ilość osób biorących w niej udział nie kwalifikuje jej jednak do tego, żeby uznać ją za imprezę masową. To, czy coś jest imprezą masową czy zwykłą odróżnia się więc przede wszystkim po liczbie uczestników. Liczba ta jest różna w zależności od rodzaju imprezy i miejsca, w którym jest ona organizowana.

Jeśli chodzi o charakter to imprezy zwykłe można podzielić np. na:

- sportowe (np. piknik sportowy) lub artystyczno-rozrywkowe (np. koncert), w których liczba miejsc dla uczestników nie przekracza liczby określonej w ustawie dla imprezy masowej (patrz dalej informacje nt.);
- sportowe – współzawodnictwo dzieci i młodzieży (mecz, turniej dla dzieci lub młodzieży);
- sportowe organizowane wyłącznie dla sportowców niepełnosprawnych;
- rekreacyjne organizowane na otwartym ogólnodostępnym (w sensie potocznym ogólnodostępny tzn. dostępny dla ogółu, a nie dla wybranych osób, np. mogą to być imprezy w parku, na placu, w hali, na stadionie, jeżeli nie ma biletów, zaproszeń i uczestnicy mogą swobodnie wchodzić i wychodzić) oraz nieodpłatnym terenie. „Nieodpłatny” tzn. że nie ma żadnych opłat czy biletów za wstęp, np. piknik organizowany przez miejscowy klub sportowy w parku miejskim dla wszystkich chętnych albo na stadionie, na który w czasie trwania imprezy rekreacyjnej można wejść swobodnie i nieodpłatnie. Opisane zasady dotyczą tylko imprez rekreacyjnych, czyli mających na celu aktywny wypoczynek uczestników, nie jest imprezą rekreacyjną np. mecz, choćby amatorów, na którym uczestnicy są wyłącznie widzami;
- towarzyskie, rodzinne (np. wesele);
- religijne (np. zjazd Świadków Jehowy, msza polowa);
- wydarzenia społeczne (np. zjazd członków danego stowarzyszenia, spotkanie

- organizacji z całego kraju),
- wydarzenia organizowane w teatrach, operach, filharmoniach, kinach, muzeach, bibliotekach, domach kultury i galeriach sztuki lub w innych podobnych obiektach, a także organizowane w szkołach i placówkach oświatowych (np. rozpoczęcie roku szkolnego na terenie szkoły);
  - wystawy, koncerty, przedstawienia plenerowe oraz imprezy na terenie gminnym (jeżeli teren, na którym ma odbyć się impreza należy do gminy lub innej jednostki samorządu terytorialnego, trzeba uzyskać zgodę tego urzędu);
  - odbywające się na drogach publicznych oraz zgromadzenia publiczne – więcej poniżej.

Tak więc, jeżeli impreza:

- odbywa się na terenie prywatnym, czyli zamkniętym, nie ogólnodostępnym (np. w siedzibie organizacji, w domu prywatnym, ogrodzie, klubie, restauracji, czyli takim, który powoduje, że impreza ma charakter towarzyski);
- i nie wiąże się z wykorzystaniem ulicy lub drogi (zajęciem pasa drogowego np. ulicy, chodnika, pobocza);
- lub jest skierowana do liczby osób mniejszej niż wskazana w ustawie o imprezach masowych;

to nie wymaga uzyskania żadnych szczególnych zezwoleń urzędowych. Odbywa się ona na podstawie umowy/ustaleń pomiędzy właścicielem terenu a organizatorem.

Co to jest impreza masowa?

Imprezy masowe wyróżnia się wśród innych imprez z uwagi na zagrożenia bezpieczeństwa, jakie wiążą się z obecnością dużej ilości uczestników na terenie, na którym impreza się odbywa. Mając na uwadze potencjalne zagrożenia i konieczność zapobiegania im, przewidziano wiele wymogów, jakie muszą spełnić organizatorzy, aby mogła się odbyć taka impreza. Zasady ich organizowania i przeprowadzania oraz obowiązki i uprawnienia organizatora określa ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych. Organizatorem imprezy masowej może być także organizacja pozarządowa.

Zgodnie z ustawą (art. 3 pkt 1) imprezą masową jest impreza artystyczno-rozrywkowa lub sportowa, jeżeli ma ona charakter masowy. W 2011 r. rozszerzono definicję tego, co rozumie się jako imprezę artystyczno-rozrywkową - jest nią także (zgodnie z art. 3 pkt 2 dodanym w wyniku nowelizacji ustawy w 2011 r.) „zorganizowane publiczne oglądanie przekazu telewizyjnego na ekranach lub urządzeniach umożliwiających uzyskanie obrazu o przekątnej przekraczającej 3 m”, która odbywa się m.in. na stadionie mieszczącym co najmniej 1000 osób lub w hali sportowej albo w innym budynku mogących pomieścić co najmniej 500 osób.

Z opisanych definicji wynika, że imprezy, które nie są sportowe lub artystyczno-rozrywkowe (np. masowe imprezy religijne, społeczne) nie są imprezami masowymi, nawet jeżeli uczestniczy w nich bardzo dużo osób.

Poza tym, że uznanie imprezy za masową zależy od jej charakteru, to jej „masowość” zależy oczywiście od liczby uczestników:

- Impreza artystyczno-rozrywkowa jest imprezą masową, jeżeli liczba miejsc dla uczestników wynosi nie mniej niż 1000 na stadionie lub terenie otwartym oraz 500 w hali sportowej lub w innym budynku.

- W wypadku imprez sportowych liczba miejsc wynosi nie mniej niż 1000 na stadionie lub innym terenie otwartym oraz 300 w hali lub innym budynku.
- Z uwagi na szczególne zasady organizacji i zapewnienia bezpieczeństwa wśród imprez masowych wyodrębnia się też mecze piłki nożnej, podczas których liczba miejsc udostępnionych przez organizatorów widzom wynosi nie mniej niż 1000.

Przykład:

Imprezą masową będzie więc np. koncert dla 1000 osób na miejscowym stadionie, ale nie będzie nią koncert tej samej gwiazdy, ale zorganizowany przez stowarzyszenie dla 200 osób – jego członków i sympatyków.

W przypadku imprezy odpłatnej liczbę miejsc można określić na podstawie liczby biletów przeznaczonych do sprzedaży. Przy imprezie nieodpłatnej odbywającej się na otwartym terenie, jeżeli wejście na teren imprezy nie odbywa się za okazaniem zaproszenia lub nie jest limitowane w inny sposób (np. poprzez identyfikatory), konieczne jest przeprowadzenie szacunkowych obliczeń, uwzględniających powierzchnię przeznaczoną dla widzów i zajmowaną przez jedną osobę (za: P. Suski, *Zgromadzenia i imprezy masowe...*, Lexis Nexis, Warszawa 2007).

Dla zakwalifikowania danej imprezy jako masowej nie jest też istotne czy jest ona odpłatna, czy bezpłatna. Bezpieczeństwo musi zostać zapewnione podczas każdej imprezy - także bezpłatnej.

Co to jest konstytucyjna wolność zgromadzeń?

Wolność organizowania pokojowych zgromadzeń i uczestniczenia w tych zgromadzeniach jest jednym z podstawowych praw jednostki zagwarantowanych w Konstytucji RP. Trudno wyobrazić sobie państwo demokratyczne bez wolności zgromadzeń. Wolność zgromadzeń daje nam szansę zabierania głosu w istotnych dla nas sprawach społecznych czy politycznych, umożliwiając wyrażenie sprzeciwu lub poparcia dla nich. Umożliwia dotarcie do szerszej opinii publicznej, a dla władzy jest sygnałem ukazującym potencjalne źródło napięć. Poprzez uczestnictwo w zgromadzeniach mamy szansę oddziaływania na mechanizm decyzyjny, szczególnie w okresie między wyborami parlamentarnymi, czy samorządowymi, kiedy nasz wpływ na zachowania władz jest ograniczony.

Zgodnie z poglądami Trybunału Konstytucyjnego (wyrok z dnia 18 stycznia 2006 r., sygn. akt K 21/05) „zgromadzenie stanowi szczególny sposób wyrażania poglądów, przekazywania informacji i oddziaływania na postawy innych osób. Jest niezwykle ważnym środkiem komunikacji międzyludzkiej oraz formą uczestnictwa w debacie publicznej, a w konsekwencji również w sprawowaniu władzy w demokratycznym społeczeństwie”.

Wolność organizowania pokojowych zgromadzeń opisana jest w art. 57 Konstytucji RP. Wolność zgromadzeń obejmuje wolność organizowania pokojowych zgromadzeń i wolność uczestniczenia w nich. Wolność organizowania zgromadzeń oznacza swobodę wyboru miejsca i czasu zgromadzenia, ustalania przebiegu zgromadzenia i wolność uczestniczenia w nich.

Z wolności zgromadzeń zdaniem Trybunału Konstytucyjnego (wyrok z dnia 18 stycznia 2006 r., sygn. akt K 21/05) wynikają pewne reguły szczegółowe:

- na organach władzy publicznej ciąży obowiązek zapewnienia ochrony grupom organizującym demonstracje i biorącym w nich udział, bo tylko w ten sposób można realnie gwarantować wolność zgromadzeń, bez względu na stopień kontrowersyjności (ale nie przekraczających ustalonych zakazów, np. wzywania do

nienawiści rasowej czy propagujących ideologię faszystowską) przedstawianych publicznie poglądów lub opinii;

- zakaz stosowania środków represyjnych przez organy władzy publicznej wobec osób zachowujących się pokojowo;
- zakaz odbierania wolności zgromadzeń przez władze publiczne z powodu różnic światopoglądowych lub gdy głoszone treści są niezgodne z systemem wartości reprezentowanych przez piastunów władzy publicznej.

Podkreślić należy, że zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka uczestnicy manifestacji powinni mieć możliwość udziału w niej bez obaw przed aktami przemocy ze strony swoich przeciwników.

Ochrona konstytucyjna dotyczy zarówno zgromadzeń w pomieszczeniach zamkniętych, jak i zgromadzenia na otwartej przestrzeni dostępnej dla nieograniczonej liczby osób (publicznych).

Co to jest zgromadzenie publiczne?

Manifestacja, demonstracja, wiec, pikietą – zazwyczaj w ten sposób opisujemy zdarzenie, gdy grupa osób publicznie wyraża swój sprzeciw (lub poparcie) wobec jakichś działań politycznych, czy problemów społecznych. W języku prawnym mówimy natomiast o „zgromadzeniu”.

Trybunał Konstytucyjny (wyrok z dnia 10.07.2008 r., sygn. akt P 15/08) uznał, że na pojęcie zgromadzenia składają się dwa zasadnicze elementy: zebranie co najmniej kilku osób w jednym miejscu oraz psychiczny związek pomiędzy zebranymi osobami (wynikający z chęci wymiany opinii lub poglądów).

Szczególnym rodzajem zgromadzenia jest zgromadzenie publiczne. Zgromadzenie publiczne ma charakter okazjonalny i nie tworzy stałej więzi między jego uczestnikami (co odróżnia je od stowarzyszenia). Pozostają oni grupą ludzi anonimowych. Uczestnictwo w zgromadzeniu publicznym nie jest określone imiennie. Zgromadzenie publiczne, choć jest okazjonalne, nie jest jednak przypadkowym zgrupowaniem osób, lecz zgromadzeniem intencjonalnym, zwołanym przez jego organizatorów, ma swój konkretny cel, którym jest wyrażenie opinii lub idei albo też obrona określonych interesów przez jego uczestników. Zgromadzenie jest najczęściej zebraniem zaplanowanym i zwołanym przez określone osoby. Jednakże wyróżnia się także zebrania spontaniczne lub nagłe.

Zgodnie z ustawą o zgromadzeniach publicznych określimy takie zgrupowanie osób, które cechuje:

- odpowiednia ilość osób – co najmniej 15;
- celowość – wspólne wyrażenie poglądu, zdania lub wspólne obradowanie;
- zorganizowanie – wcześniejsze umówienie się co do terminu i zaplanowanie przebiegu;
- miejsce – otwarta przestrzeń dostępna dla nieokreślonej imiennie grupy osób.

Zgromadzeniem publicznym, jest zgrupowanie co najmniej 15 osób w celu wspólnego wyrażenia stanowiska lub w celu wspólnych obrad zorganizowane na otwartej przestrzeni dostępnej dla nieokreślonych imiennie osób (art. 1.1, art.6. 1). Pamiętajmy, że ta granica 15 osób jest ważna - jeśli manifestuje mniej niż 15 osób, to nie jest to zgromadzenie publiczne, czyli nie musimy ubiegać o pozwolenie na organizację takiej manifestacji.

Pamiętajmy, że wolność zgromadzeń realizują wyłącznie zgromadzenia o charakterze pokojowym. Jak uznał Trybunał Konstytucyjny pokojowy charakter to immanentna cecha

zgrupowań. Zgrupowanie ludzi niemające pokojowego charakteru należy traktować jak zbiegowisko. Czynny udział w niebezpiecznym zbiegowisku (np. grupie kibiców demolującej miasto) jest przestępstwem (art. 254 kodeksu karnego) i nie ma nic wspólnego z wolnością zgromadzeń. Zgromadzenie pokojowe wyklucza stosowanie przemocy wobec osób trzecich oraz funkcjonariuszy publicznych (np. policji). Trybunał Konstytucyjny (wyrok z dnia 18 stycznia 2006 r., sygn. akt K 21/05) uznał, że nie każde zbiorowisko obywateli jest zgromadzeniem. Zdaniem Trybunału nie jest zgromadzeniem wspólne działanie jednostek utrudniające korzystanie z dróg publicznych jako instrument realizacji innych celów (np. blokada dróg).

Kto może być uczestnikiem, a kto organizatorem zgromadzenia publicznego?

Z możliwości pokojowego gromadzenia się może korzystać każdy z zastrzeżeniem, że w zgromadzeniach nie wolno uczestniczyć osobom posiadającym przy sobie broń, materiały wybuchowe lub pirotechniczne, a także inne niebezpieczne materiały lub narzędzia. Przepisy, zabraniając uczestnikom zgromadzenia posiadania przy sobie broni, mają na celu zapewnić pokojowy charakter zgromadzenia. Nie ma zatem znaczenia fakt, że osoba posiadająca przy sobie broń ma na nią pozwolenie. Istotne jest, że będąc uczestnikiem zgromadzenia nie może jej mieć przy sobie. Uczestnik zgromadzenia posiadający przy sobie broń materiały wybuchowe, niebezpieczne narzędzia (np. broń myśliwską, gazową, sztachety, noże) podlega karze aresztu do 14 dni, karze ograniczenia wolności do dwóch miesięcy albo karze grzywny.

Organizatorem zgromadzenia publicznego mogą być:

- **osoby mające pełną zdolność do czynności prawnych** (pełnoletnie osoby fizyczne, czyli osoby, które ukończyły 18 rok życia i nie zostały ubezwłasnowolnione całkowicie oraz osoby niepełnoletnie, które mają co najmniej 16 lat i zawarły związek małżeński);
- **osoby prawne** (wyodrębnione jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną, np. stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie, wyższe uczelnie, partie polityczne, związki zawodowe);
- **inne organizacje** (organizacje niebędące osobami prawnymi np. stowarzyszenia zwykłe, komitety społeczne, komitety wyborcze);
- **grupy osób** (minimum dwie osoby mające pełną zdolność do czynności prawnych).

Które zgromadzenia nie wymagają zgody?

Przepisy ustawy Prawo o zgromadzeniach, stosuje się m.in. do:

- zebrań na drogach i placach publicznych oraz w pomieszczeniach użyteczności publicznej do organizacji utworzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe, mających na celu działalność na rzecz formacji religijnej, kultu publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym i ich skutkom (art. 19 ust. 2 pkt 14 art. 29 ust. 1 Ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania),
- organizacji kościelnych, gdy chodzi o zebrania na drogach i placach oraz pomieszczeniach użyteczności publicznej (art. 34 ust. 5 Ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej).
- zgromadzeń na obszarze Pomnika Zagłady lub jego sfery ochronnej, w zakresie nieuregulowanym w Ustawie z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych

hitlerowskich obozów zagłady (art. 7 ust. 12 tej ustawy) z wyjątkiem art. 4 prawa o zgromadzeniach.

Przepisy ustawy Prawo o zgromadzeniach nie dotyczą zgromadzeń organizowanych przez organy państwa lub samorządu terytorialnego oraz odbywanych w ramach działalności Kościoła katolickiego, innych kościołów i związków wyznaniowych.

data publikacji: 2015-04-01

Uwaga! Przedruk, kopiowanie, skracanie, wykorzystanie tekstów (lub ich fragmentów) publikowanych w portalu www.ngo.pl w innych mediach lub w innych serwisach internetowych wymaga zgody Redakcji portalu!